

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuju
v gledališkem poslopiu.

Štajerc izhaja vsaki drugi četrtek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Sestavki dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vposlati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuju za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Pri odjemanju več ko 10 številk pri-
meren rabat.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, 1/2 strani K 16.—,
1/4 strani K 8.—, 1/8 strani K 4.—,
1/16 strani K 2.—, 1/32 strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

Štev. 6.

V Ptuju v nedeljo dne 9. septembra 1900.

I. letnik.

„Südsteirische Post“ in Raiffeisen-ovi zavodi.

Časnik „Südsteirische Post“ v Mariboru trudi se že nekaj časa sem, da bi ljudstvo na spodnjem Štajerskem prepričal, da so konzumna društva Raiffeisen-ovi zavodi, in ko je to debelo laž med svet spravila, plava v morju take samozavesti za Raiffeisen-ove kaplane na spodnjem Štajerskem. Tako otročje kakor je to poročilo, potrebuje vseedno čvrstega odgovora.

Pred vsem konstatiramo, da skoraj vsa „kmetijska društva“ katera vsa so večinoma pod poveljstvom duhovščine ustanovljena bila, so Šulce-Delciš-ova društva omejeno zavezo, ne pa Raiffeisenovi zavodi. Udruženega društva je porok samo še za enkrat toliko, kolikor je vplačal, ni pa porok z vsem svojim prenoženjem, kakor je to pri Raiffeisenovih zavodih. Neki gospod Ivan Kač pride na povabilo gospoda župnika ali kaplana v kakšen kraj in drži govor o pojilnicah in samopomočju kar ni slabo; ja, ta gospod ne še celo toliko odkritosrčen, da kramarije odsvetuje. Ali, kaj pomaga! komaj je gospod odšel, in se je par to goldinarjev skupaj „sfehtalo“ že so, na pred krat-

Ta črni.

Od P. K. Rosegger-ja. (Ponatis prepovedan.)

V naši krčmi govorilo se je enkrat od „črnega“. Ali tukaj ni se mislilo na črno jabolko, črno vino ali na črni pacani tobak. „So med nebom in zemljo tudi drugi črni vragovi od katerih se vam solško izobraženemu učeniku še sanjalo ni“, rekel je učeni črevčar učitelju.

„Res je“, vtakne se dimnikar Peter Črminus zmes, jaz bi vam znal od tega nekaj povedati.“

„Le povej!“ prigovarjajo drugi.

In praskač dimnikar je pričel:

„Sakrabort, ako se jaz na to spomnim! Ti ubogi krojač! Krojač Jaka Pink iz Srebernice, katerega brez tega lahko božjast napade, in kateri vedno spovedni listek od sv. Roka v vodo namoči, ker taka voda je obra, če se kdo vstraši, in tudi pomaga težko vest dganjati, ako kdo preveč sukna za se odreže. Ta ubogi Pink je enkrat nekaj takega doživel. Smejati in jokati bi se mogel ob enem, ako na to pomislim, o, pa škodilo mu ni nič.“

kem slišane dobre nauke pozabili in konzum mora biti, pri katerem ravno gospodje kaplani ta veliki zvonec nosijo.

Ljuba „Südštajerska“, ako bi ranjki Raiffeisen vedel za delovanje tvojih kaplanov, bi se pač v grobu obrnil. Raiffeisen-ovi zavodi so organizacije, katere skoz z neomenjenim poroštvom svojih udov pritiskajo, da se skrbno in varčno dela in natančni računi vodijo in ravno v tem je velika prednost. Dalje omogočijo taki zavodi oseben kredit le takrat, ako se dokaže, da se bo res tudi le v povzdigo kmetijstva porabil. Potrebuje li kmet živine, kupi mu isto zavod, kupi kmet posestvo, plačano bo isto skoz zavod, ali ako hoče on kak nadležen dolg plačati, zgodi se isto tudi skozi zavod. Zavod toraj skrbi, da pride denar na pravo mesto.

Raiffeisen-ovi zavodi dalje ustanovljajo skladišča za žito in dajejo na v žitnici shranjeno žito svojim udom predujem (voršus); ustanovljajo kleti v povzdigo in zboljšanje vinarstva, preskrbi svojim udom plemensko živino, kuretnino i. t. d. najboljše vrste; se peča s sirarstvom in še z več takimi dobrimi napravami, ki so kmetom v korist. Kramarij pa Raiffeisen-ovi zavodi ne ustanovljajo.

Zgodilo se je to takó. Na pustni torek sem malo preveč pil. Pri Korencu sem dimnik izpraskal in ko sem potem čez klanec šel, mi je malo mrzlo postalo. Tukaj se domislim: spil bom par štamperlov šnopsa, da mi bo gorkeje. Potegnil sem pa v naglici malo preveč in ko grem čez klanec doli, začelo mi je nekako čudno postajati in postal sem grozno zaspan. Stemnilo se je že tudi. Domov danes ne pridem več, sem si mislil, ampak šel bom tam k mlekarici in prosil za prenočišče. Je dobra žena ta mlekarica, pa saj jo poznate. Ravno je vlekla frišno pečeni kruh iz peči, in to velike hlebe, in hotla mi ga je eno šnitno dati. Hvala, rečem; frišno pečenega kruha jaz ne jem, pač pa prosim za eno posteljo, ako jo imaš. Ali ona sklene roke čez glavo in pravi: ne morem. Krojača imam v hiši in ta spi v postelji za popotnike, v hlevu je premrzlo, na trdi klopi pa ni za ležati. Naj bo kakor hoče, sem rekel, pusti me morebit v peč zlesti, notri bi bilo že gorko, ne sramujem se pa tudi ne.

Ti norec! pravi mlekarica. V peč hočes zlesti? Ja, zaradi mene le zlezi, mrzlo ti ne bode, samo trdo

Bog dal, da bi se naši kaplani s takimi podjetji pečati začeli, trgovstvo bi proti temu nič ne imelo, saj ako kmet več in boljšega blaga pridela, trgovec pa več kupiti zamore, bo tudi ložje prodal in manj vožnih stroškov imel. Pa vsakdo naj ostane pri svojem poklicu, kmet pri kmetiji, trgovec pri trgovini.

Deželni odbor je sklenil centralno zvezo kmetijskih Raiffeisen-ovih vodov za Štajersko ustanoviti, katerim bo dal 400.000 kron proti 3 % obresti. Raiffeisen-ovi zavodi zamorejo torej posojilo proti 3 percentnimi obresti in to brez odpovedi in brez stroškov dobiti. Ako se toraj le petdeset kmetov na Štajerskem v to svrhoskupaj spravi in Raiffeisen-ov zavod ustanovi, ima že pravico do tega posojila. Ven toraj z „Raiffeisen-ovimi kaplani“. Prav veselilo bi vsacega kmečkega prijatelja, ko bi tukaj duhovništvo na noge stopilo in se za to pobrigalo.

O razkosanju zemljišč.

Da se razkosanje zemljišč prepreči in izsesavanje malega poljedelca skoz veleposestva zabrani, bilo je že od starih časov sem dedinstvo na deželi drugače vravnano kakor v mestih. Od Marije Terezije obstajali so posebni predpisi o kmečkem dedinstvu. Ko je liberalizem na krmilo prišel, kateri si je domneval, da je razkosanje posestev le v rešitev in varstvo kmečkega stanu, mogel se je dotedajšni dedinski red tem predpisom pokoriti. Kmetje pa so se napram predpisom le starih navad držali, da je starejši sin gospodarstvo in posestvo prevzel, in svojim bratom in sestram le gotovi del dedščine izplačal. Slabi nasledki postave z leta 1868, ki razločka med mestnim in kmečkim življenjem ne pozna, so se kmalo občutno pokazali. Prevzete posestva bilo je prej prav dobro. Zahtevanje dedičev ni bilo veliko, plačilni pogoji so bili jako zmerni, prepis posestva zgodil se je na priprost način in ni bil drag.

je. Kaj še, rečem. Ako je človek truden in zaspan, je tudi cigel dober.

Prav maš, mi potrди mlekarica. Jaz, nebodi len, zlezem v mojo spalnico. Lepo toplo je. Kmečko peč itak poznate, ki je dobra za vse. Za kruh peči, za sadje sušiti in za sobe greti. Prostora je notri za celo družino. Ali prekleto temno je notri. No, jaz zlezem lepo ritensko daleč notri, mlekarica pa z zakrivalom odprtino peči lepo zakrije, in pravi: dimnikar zdaj se pa le dobro naspjij.

Spal sem celo noč kakor maček na solncu, in vi mi ne bodete verjeli, da sem jaz črni dimnikar v temni in okajeni peči celi čas od ene snežnobele device sanjal, tako da se morem še sedaj čuditi, da ta bela deklica pri tem nobenega črnega madeža dobila ni. — Kar naenkrat začne nekaj smrdeti. Zdelo se mi je tako, kakor da bi jaz gori v dimniku bil, odspodaj pa bi kurili in mene namesto krače gor obesili in me sušili. Jaz se zdramim. Okoli mene se ručeče žari in vidim, da poleg mene naročaj polen gori. Ker ima krojač v svoji sobici rad toplo, je kravarica

Od leta 1868 pa je to vse z enim udarcem prenehalo. Taisti, kateri je primoran posestvo prevzeti, je prisiljen, dolgove delati, da svoje sodediče izplača.

Ker se posestvo itak že previsoko ceni, si pač lahko mislimo, da njegovo življenje ne bo z rožicami postlano. Preveliko zadolženje avstrijskega kmeta se tudi od te strani lahko zapopade. Iz tega vzroka ni klic za nove upeljatve kmečkih dedinskih postav po letu 1870 vtihnil. Tudi državni zbor se je leta 1880 s tem vprašanjem baval, in spoznati mogel, da slabi kmečki položaj v Avstriji razen drugih nadlog tudi iz tega vzroka izhaja, ker se posestva cepijo; v letu 1889 pa se je celó postava na znanje vzela, s katero se je hotelo prejšnje nedostatke popraviti. Žalibog pa je tako zahtevanje in taka postava le na papirju ostala. To bila je takorekoč postava v okvirju; in da bi kmet od te postave kaj čutil, naj bi potem deželni odbori nadalje razpravljali. Ni se pa v celi Avstriji našel deželni odbor, ki bi se postopil dalje o tem pečati, kar je državni zbor zahteval. Na Tirolskem se je pred nekaj leti enako vprašanje razvilo, in bi se dosegel vspeh, ali postava ni zadobila cesarjevega potrdila. Ta zgled naj bi tudi po drugih deželah vspodbujal, in tako bi tudi štajerski deželni odbor ne smel takega vprašanja v nemar pustiti, posebno še ker se je poslanec Hagenhofer za to že potegnili.

Treba je le dobre volje in vstrajnosti. Druge malenkosti, ki temu nasprotujejo, se že odstraniti dajo. Mi torej se zanašamo, da se bode naš deželni odbor o prvem zasedanju deželnega odbora s tem vprašanjem baval in konečno to stvar tudi dobro rešil.

Kdo je doslednejši?

V Celji pripetil se je žalosten dogodek. Na živih bolni gospod Franc Rakusch je v hipu dušne one moglosti ustrelil sebe in svojo nevesto, gospodično in boljše družine.

na vse zgodaj v peč zakurila in ni pogledala, če je kdo notri. Ona je drva notri noložila ter podžgala. In jaz črni zlodej, bil sem v peklu.

Vraga! mislim si, glej da ti zdaj kaj pametnega v bučo pade, da prideš ven, saj dolgo preišljevat ne smeš. Pa kod? pri lukni? to ne gre, tu bi mogle čez goreča polena. Ti peklenski hudič, si mislim. To je prav prava pepelnica. Ta peč me bo res v pepe spreminila. Vdarim z rokami in nogami in z glavami proti steni, in — bumf, lukna je skozi pečnice s sobo gotova. Jaz ne prelen, planem ven — in zapažim, kako krojač Jaka Pink, ki pri mizi krpa, v trenotku kviško skoči in grozno zatuli in puhne skoz vrata, da se je ves pobil.

Jaka Pink! počakaj, kričim za njem, kaj ti je! jaz sem dimnikar Črminus! Nič ni pomagalo — ni mi slišal. Bežal je čez dvorišče in čez travnik.

Tako dolgo je bežal, da se je spotaknil in one mogel na tla pal. Ljudje so za njem hiteli in ga poživili. Ko je k sebi prišel, začel se je tresti po cellem životu. Držal je roke na obraz in zdihoval: V

O tem piše v Celji izhajajoča „Domovina“ : „Dvojen samomor: Ustrelil se je v petek dne 24. t. m. Franc Rakusch, brat celjskega podžupana Julius Rakusch-a. Samomorilec ni bil menda nikdar posebno bistre pameti — je bajé v rodbini — to — ker pred leti je isto storil brat Pepi Rakusch. Da pa cela zadeva zgleda bolj romantično, zbral si je samomorilec neko Karolino Kopp, da je šla ž njim v smrt, katero so našli ž njim vred v nedeljo mrtvo.“

V istem časniku piše gospod Anton Lednik, župnik od Sv. Duha v Ločah s celim podpisom: „Prišla mi je „Štajerc“ št. 4 slučajno v roke. Rečem naravnost, kdor protinarodne, protikatoliške časnike bere, kakor je „Štajerc“, ni pošten kmet, ne pošten učitelj, ne pošten duhovnik. Ne morem pa verjeti, kar „Štajerc“ omenja, da bi ptujski mil. g. prošt, kot odličen duhoven, bil naročen na list, ki blati slovenski narod, veroin katoliške vrle duhovnike. Ako pa kateri duhovnik bere protinarodne in protikatoliške časnike, kakor je „Štajerc“, rečem brez ovinkov, da taki duhovnik ni duhovnik v katoliškem in narodnem duhu; on je izdajalec vere in naroda.“ No gospod župnik od Sv. Duha! Vi ste s tem Vašim izpovedanjem v resnici v obče visoko častitega, v spolnjevanju svojih svetih dolžnostij osivelega duhovnika višje stopinje preklinjali, ker on po dolžnosti v svoji župniji izhajajoče liste bere in razglasili to v listu, ki se ne sramuje mrtvih v miru pustiti. List, ki se raduje nad smrtjo nesrečnega in ob uri, ko se njegovi zemljski ostanki po duhovniku blagoslavljajo in ko ranjki pred stolom Nadjvišjega sodnika stoji, pa o njem surove šale zbija, tak list, gospod župnik, ni Vam samo dovoljen, ampak celó vreden, poročila iz Vaše blagoslovljene roke po svetu razglašati.

Gospod župnik! Brezpietna „Domovina“ in brezpietni gospod župnik od Sv. Duha slišita skupaj, saj „gliha vkup štriha“, vendar dovolite pa dostojnim ljudem dostojne liste brati.

Misli si ljubi kmet, tvoja hčer bi na enak za-

dim ga, vidim ga! Vse flike dam nazaj, kar sem jih vkral. Za božjo voljo, samo sedaj mi naj še prizanese.

Kaj pa misliš? ga vprašajo.

Ja, tako je, pravi Pink in sklene roke skupaj. Tako se zgodi, ako se na dan svete Pepelnice v cerkev ne gre. Kolikorkrat mi je moj spovednik svetoval, da se naj krasti odvadim, pa, hudič, skušnjavec je vedno blizu. Ravno na to sem mislil, ko naenkrat v peči grozno počí, zelene pečnice se razletijo narazen in ven se privali dim in — krišč božji — okajena satanova buča.

Žajfe, žajfe! vpijem jaz, da sem se zamogel pred Jakatovim očmi umiti, da bi spoznal, da je iz hudiča dimnikar Črminus postal.

Zdaj šele je Črminusa spoznal, in od tistega dneva ni Jaka Pink nikoli več tudi ne ene flike vkral.“

Vidite, jaz sem ga sprebrnil. Tako mora človek tudi hudič postati, ako hoče kaj dobrega doprinesti. Zato, ljudje božji! naročite se na našega „Štajerca“, on tudi tako dela, ki pa ne košta več kakor samo 60 kr. za celo leto.

lostén način ob življenje prišla, prišel pa bi kak malo-bridrež in se začel čez to norčevati, gotovo bi ga pobil. Časnik, ki tako malopridnost uganja, tudi družega ne zasluži. Ven toraj z „Domovino“ iz vsake poštene kmečke hiše.

Leskovsko konzumno društvo in leskovske občinske volitve.

Eden izmed dveh junakov v Leskovci, ali pa oba skupaj „sklanfala“ sta tri kilometre dolgo poročilo o dogodkih v Leskovci in ga v „Domovini“ razglasila. Mi bi se z dopisačenjem teh gospodov prav nič ne bavili, ker njihovo izvajanje je bebasto, le žal, ker tudi najneumnejše laži najdejo poslušalce in radi tega čutimo se dolžni, tem gospodom enkrat do dobra posvetiti.

Najprvo je debela laž, da bi v Leskovci dve stranki, ena „nemška“ in ena „slovenska“ bili. Leskovec je čisto slovenski kraj in ako se ljudje tam med seboj bojujejo in življenje grenijo, izhaja to iz tega, ker hočejo konzumovci ene izmed svojih sosedov pokončati, ali v nič spraviti se ne pusti nikdo. Mi smo do dobra prepričani, da bi gospod nadučitelj Stoklas ali Šmigoc tudi zaječal, ko bi mu kak capin hotel borni kruhek iz ust pograbit. Ako torej dopisun „Domovine“ trdi, da leži Leskovec na pruski meji je to pač dokaz, da se mu možgani mehčajo.

Se bolj trapasto je predbacivanje o „narodnem izdajalstvu“, katero se pod noge meče istemu, ki graja konzumsko gospodarstvo. O vi „nebodivastreba!“ Pri komu pa kupuje slovensko narodni konzum blago? Pri dunajskih židovih in pri nemški firmi S c h w a b v P t u j u. Kje pa kupuje vaš сосед, od vas ferdamaní Blodnik? Pri slovencu Jurca-tu v P t u j u! Kdo je tedaj izdajalec slovenskega naroda? In vi hinavci, hodite k haložkim kmetom in jim vpijete „slovenski narod je v nevarnosti“, med tem pa ne gledate na drugo, kakor da svoje žepe polnite in druge slovenske sovaščane oškodujete.

Buri in Angleži.

Jednajst mescev traja že vojna v Južni Afriki, a konca še ne bo. V zadnjem mesecu se je položaj Burrov v toliko poslabšal, ker je bil general Prinsloo s 4000 možmi ujet. Bitka burskega generala Deweta pri Belfastu pa nikakor ni prinesla Robertsu pričakovanega uspeha. „Zmaga“ Angležev je bila tako ničevna, da ne vedo angleški listi o njej ničesar povedati, in da je Roberts kar obmolnil. Angleška vojaška oblastva, pravi brzojavka, so sklenila, Ladybrand braniti. Krüger in vsi uradniki so sedaj v Nelspruitu. Evropsko časopisje še vedno rezko obsoja Roberta, da je tako brutalno izgnal tuje delavce in obrtnike iz burskih krajev. Nekateri so prebivali ondi že po 15 let, v Transvaalu in Oranju, a Roberts jih je dal brez vzroka brutalno izgnat, ter prepeljati na Angleško. Ti reveži se niso mogli niti dobro obleči. Seboj niso smeli vzeti ničesar, niti svojega imetka. Ljudje so zmrzovali in

stradali grozno. Mister Douglas Story, dopisnik angleškega lista „Daily Mail“, ki se je vdeležil vojne na strani Burov, poroča, kako se je izvršila za Angleže nesrečna bitka pri Spionskopu, in kako je postopal Botha, ki bi bil lahko uničil vse. Dopisnik pravi: Louis Botha je stal molče in bled, poleg njega so zapeljali čvetero Kruppovih velikih topov, pred njim pa je bežala premagana vojska. Topničarji Burov so čakali na povelje, da ustrelje. Kaj se je zgodilo nato, naj sporočim z besedami polkovnika Ricciardija in stotnika Rossegerja, ki sta poveljevala italijanske sle na konjih: Mi in drugi inozemski častniki smo jezdili h generalu Bothi in ga pozvali, naj začne streljati s topovi. Bil je bled in prav po časi je dejal: „Prosim, gospodje, tu sem jaz poveljnik, pustite me v miru!“ Umaknili smo se, toda možno ni bilo stati in gledati, kako se je zamujala najlepša prilika. Približali smo se mu iznova ter ga prosili, naj strelja. Odgovoril je kratko: „Ne!“ Toda bilo je preveč, zato smo se približali še tretjič. Takrat pa nam je planil nasproti kakor bi nas hotel zadaviti. „Za božjo voljo“, je zaklical, „gospodje, molčite! Najstrožji ukaz imam od najvišjega poveljnika, da na bežeče ne streljam!“

Poroča se brzojavno iz Londona, da Buri oblegajo Ladybrant. Angleška vojska hoče vsa živila sežgati, da ne pridejo Burom v roke. Položaj je težek vendar je Angležem pomoč že na potu. Tudi se poroča, da so Buri 31. avgusta poskusili raztreliti vodovod v Johanesburgu, pa so bili pregnani.

Sodba proti morilecu italijanskega kralja.

Morilec Bresci stal je 29. avgusta pred porotniki v Milanu. Njegova zagovornika sta bila advokat Martelli iz Milana in advokat Merlino iz Rima. Vseh prič je bilo šestnajst, ednajst od sodišča, pet od zagovornikov. Zatoženec odgovarjal je na vprašanja predsednika s slabim glasom. On je povedal, da je že dolgo časa mislil na to, da hoče kralja umoriti. On da je hotel s tem ljudstva in svojo revščino maščevati. Ugovarjal pa je, da bi imel sokrivce, in rekel, da je delal vse na svojo roko in da se je zato vadal streljati, ter da je revolverске kroglice špičil, da bi bolj nevarne bile. Bresci je izpovepal dalje, da je na tri metre oddaljen bil in trikrat na kralja ustrelil. Pokazali so mu revolver in deskó v katero se je vadal streljati. Zagovornika sta prosila sodišče, da bi ga milostleje sodilo. Bresci govoril je le malo besed. Rekel je: „Obsodite me, meni je vseeno. Jaz pričakujem, da bo nastala revolucija.“ Bresci je bil potem nato od porotnikov na dosmrtno ječo obsojen in sicer najprvo na 7 let samske ječe.

Vojna na Kitajskem.

Rusko zunanje ministrstvo je sporočilo velevlastim, da bo svoje poslaništvo in svoje čete umaknilo iz Pekina ter jih poslalo v Tientsin. Rusko zunanje ministrstvo izjavlja, da Kitajski ni napovedalo vojne, nego da so imele vse ruske akcije namen, rešiti poslanike ter pomagati kitajski vladi, da se napravi red

in mir. Prvi del je dosežen; Pekin je zavzet in poslaniki oproščeni. Drugi del pa je možno doseči le pomočjo kitajske vlade in krone. Kakor vzame zakonita kitajska vlada vajeti v roke ter imenuje svoje pooblaščenca za pogajanja z vlastmi, bo Rusija poslala svoje zastopnike tja, kjer se bodo vršila. Dotlej pa ostanejo poslanik Giers in čete v Tientsinu. Ta sklep Rusije je iznenadil ves svet, zlasti pa Nemčiji. Bojev in krvi željni Nemčiji je Rusija s tem kar docela zmešala. Rusija pač noče klanja ljudi, in pridružile so se ji takoj še Francija, Anglija, Zjed. države in Japonska. Zjedinjene države so takisto složile z Rusijo ter bodo umaknile svoje čete iz Pekina kajti vojna jih stane le denarja in ljudi, koristi, zlasti pa ozemlja, ne prinese nič. Anglija ima v Južni Afriki vezane roke, zato komaj čaka, da se napravi mir. Vojna je končana, in nemški polki z grofov Waldersejem ne bodo imeli nobenega večjega posla več.

General Grodekov je sporočil 30. avgusta z Chabarowska, da je detašment generala Saharova 17. 18. avgusta vzel Ashech ter zaplenil sedmero topov mnogo vojnega orodja in skladišče živil. Kitajske čete, guverner in prebivalstvo Ashecha je pobegnilo.

Nemčija bo imela le velikanske stroške, a poleg moralne škode — sijajno blamažo. Končno pa bo nemški državni zbor povedal svoje mnenje nemški diplomaciji, ki meče milijone proč za nič in za nič ne da bi prej vprašala zastopnike davkoplačevalce ali so s tem zadovoljni. Govori se, da je nemški cesar po neki vojaški paradi pri obedu častnikom dejal, da Nemčija Pekina ne izpusti iz rok, če bi bila treba vseh korov. No, Nemčija ni absolutistična država, in Viljem II. se bo pač pazil, da si s svojo trmo in smešno bojevitostjo ne ustvari še doma večjih blamaž!

(Kakšni so kitajski trgovci?) Kitajski trgovec je si potrpežljiv. Ako pride kdo v njegovo prodajalnico, ga trgovec ne vpraša, kaj bi rad, nego mu ponudi čaja ali pipo tobaka. Šele med pogovorom pove kupec svojo željo, ali pa tudi ni. Nihče ga ne sili, da bi kaj kupil, in trgovec nikdar ne ponuja ali celo hvali svojega blaga. Čudna trgovska navada Kitajcev je, da mora kupec dražje plačati, ako vzame več stvari. Čim večji kos kupi kdo, tem dražje mu ga zaračunajo. Trgovec, mesto da bi ga dobil zato ceneje kakor je navadno pri nas.

(Samomori na Kitajskem) niso sramotni, zato pa jih pripeti grozno veliko. Navadno se Kitajec zastrupi z opijem ali pa se obesi. Te dve vrsti smrti volijo Kitajci zato, ker svojih teles nikakor nočejo poškodovati, nego morajo ostati cela. Samomori so zategadelj tako pogosti, ker je ondi navada, da za zločin, ki ga napravi kdo, trpi, kazen vsa familija. Da torej reši kazni in trpljenja svojce, se zločinec, predno zasaeči pravica, kar sam usmrti.

(Kako se Kitajec najhujše maščuje?) Ako je Kitajec storil že vse, s čimer more jeziti, žaliti in mučiti svojega sovražnika, ima vendarle še jedno, zadnje in najhujše sredstvo, da se maščuje. To sredstvo pa je — samomor pred sovražnikovimi vratmi. Povsod drugod bi sovražnik ubil sovražnika na Kitajskem pa umori sovražnik sebe samega in misli, da s tem zadel nasprotnika najohčutnejše. Kitajci, ki so sploh niko bahjevrni, verjamejo, da potem duša samomoričeva ne prestando zasleduje in trpinči nasprotnika. Zato se Kitajec ne česar bolj ne boji, kakor da bi se mu pred hišo kdo sam usmrtil.

Hranilno

in

posojilno društvo

(Spar- u. Vorschussverein)

v Celji,

glavni trg šte. 2,

prvo nadstropje,

posojuje proti 5¹/₂, in obrestuje hranilne vloge s 4¹/₂ odstotnimi obresti.

Med. univ. Dr. Jos. Kuras

ordinar skupnega špitala

v Radgoni, glavni trg 133,

ženski zdravnik, porodni pomočnik in bivši ranocelniški slušatelj

ordinira { dopoldne od 9 do 12 ure,
popoldne od 2 do 3 ure.

Med. univ. Dr. ERNST TREITL,

zdravnik v skupnem špitalu

v Ptuj.

Zobozdravnik, piplje zobe brez bolečin, plombira za i gld. in višje, stavi umetne zobe, tudi krone, mostke in cele čeljusti.

Pekarija na deželi

blizu Celja z dobrim prometom,
je z, ali brez zemljišča po ceni za prodati.

Več pove iz prijaznosti gospod

Johann Straschek v Celji, glavni trg šte. 4.

Zaloga oblek za gospode.

Em. Müller v Mariboru

priporoča prav fine izdelke gotovih oblek za možke; kakor tudi veliko zalogo finih štofov, domačih in vnanjih fabrik za narejanje oblek po meri.

Stavbene šine

dopošilja ročno iz svoje zaloge

Joh. Radakovits,

trgovina z železom v Celji.

Celje Alois Walland Celje

trgovino špecerijskega blaga na debelo in drobno.

Zaloga parne moke

firme C. Scherbaum & Söhne v Mariboru po najnižji ceni, v Celji poštne prosto.

Razpošiljatev kave po 5 kil franko na vsako poštno postajo, po nižji ceni kakor v Trstu.

Brata Slawitsch

v Ptuj priporočata

Singer A } šivalne stroje, „Hove C“ za črevlarje
" Medium } in krojače,
" Titania }

„Ringschiffchen“, šivalne stroje za črevlarje in krojače,
Cylinder Elastik za črevlarje, „Styria“-bicikelne.

Zaloga vsakoršnih delov za bicikelne in stroje.

Vsak naj zahteva cenilnik (Preisliste.)

Bratov Uray

v Radgoni

trgovina

priporoča svojo veliko zalogo

kovanega železa, pleha, drotnatih žeblijev, mlatilnih mašin „Göplne“,

mašine za slamo rezati, vinske preše, prešne vretene (sveče), traverse, železniške sije, šivalne mašine, grobne križe, kakor tudi cement po nizkih cenah.

Kopališče v Ptuj.

Vsak dan dóbe se kopele v banjah, pršilne in mrzle kopele in vsaki torek, četrtek in soboto od 1 do 2 ure popoldne soparne kopele, ki posebno pomagajo zoper trganje po udih in kosteh.

JOS. KASIMIR v Ptuj, florijanski trg.

Trgovina specerijskega in vsakovrstnega blaga, zaloga piva „Reininghaus“, zastop zavarovalnega društva proti ognju in zavarovanjem življenja „Generali“ ustanovljeno leta 1876, — priporoča najmočnejši **špirit** za jesih, **žganjarije**, najboljše **olje**, **cement**, **karbolineum**, **žgano smolo**, suhe in oljnate **farbe**, **poolak** (firnajs) **galico**, **rafija**, **žveplo**, **gumi** za cepljenje, **apno** za klajo (fütterkalk.) **Grenka sol**. Živinske in druge **kortace**, **papir** za muhe i. t. d. — in druge reči po najnižji ceni.

GEORG STELZER,

tapetar in dekorater v PTUJU, gospodska ulica 12, priporoča svojo zalogo izgotovljenega **tapetarskega blaga**, vsakovrstne **madrace**, **počivalnice** ali **divane** itd. po najnižji ceni; gospodje župniki dobe posebni rabat.

JOSEF GSPALTL.

zlatar, srebrar in optiker v Ptuj, crkvena ulica št. 6, priporoča svojo zalogo najnovjših, najpripravnějšíh in solidnih **žlahnih kamenov**, **zlatnine**, **srebernine** itd., potem tudi svojo veliko zalogo **zlatih**, **srebernih**, **tula-** in **nikelnastih ur**. Za vsako uro se več let jamči. **biaro lepotijo** in **dragotijo** kupuje po najvišji ceni, ali jih pa tudi zamenja za drugo robo.

Usakovrstna popravila se sprijemajo in vsakemu v zadovoljnost, dobro in po nizki ceni izdelujejo.

Josef Kollenz v Ptuj

priporoča svojo

steklarsko in porcelanstvo blago

posebno **mednike** (sodčeki za med), **steklenice** (flaše) za jesih in slatino, **šipe** za okna.

Velika izbira **posode** za gostilne, **okvire** za podobe, **pozlačenje okvirov** in **vsakoršnih lesenih in kovinskih reči**.

S. Friedrich v Ptuj,

poštna ulica št. 4, blizo posojilnice

kupnje **kosti**, **cape**, staro **železo**, vsakovrstne **kože** in **žito**, vsakoršni **fižol**, **veštajn** (vinski kamen), kakor tudi **kovinske odpadke** po najvišji ceni.

V Teržici pri Jurovc

dobé se na

Ružičkovi žagi

vedno po najnižji ceni:
drva za kurjavo in sicer:

orehovi odpadki, žagovina in drevesna škoda za vinogradski kompost.

On pa tudi kupuje vsakovrstne panje in les za sodarje

v Ptuj, kakor tudi na žagi.

Bratov Slavitsch

trgovska podružnica

v Ptuj — Wagplatz

priporoča svojo obilno zalogo **specerijske**, **roko-delne** (manufakturne), **Norimberške lepotične** in **drobne robe**.

Tam se dobiva tudi pravo **domačo platno** za rjuke in obleko po najnižji ceni.

Karl Ackermann

urar

v PTUJU, glavni trg,

v gledališkem poslojju

ima veliko zalogo

ur, **zlatih** in **srebernih reči**.

Ženitbene prstane vsake velikosti.

Vsakovrstna popravila, kakor tudi popravila go benih avtomatov, izdeluje vestno, hitro, po najnižji ceni proti jamstvu.

Ustanovljeno leta 1842.

V. Schulfink,

trgovina s specerijskim blagom

v PTUJU, glavni trg

priporoča iz svoje velike zaloge **sladkor**, **kavo**, **riž**, **moko**, **južno sadje**, **olje**, **jesih** itd.

Gumi za cepljenje, najboljše **rafijo** po najnižji ceni.

Agentura c. kr. priv. zavarovalne družbe

„oesterr. Phönix.“

R. Makotter v Mariboru

koroška ulica števil. 17 in 24.

Prva štajerska trgovina žimnic (Drahtmatratzen) in pohištva (Möbel) priporoča vsakovrstno **pohištvo**, medleno, politirano in lakirano, **železne postelje**, lepe **otročje postelje** z omrežjem, tapetovano **kostne postelje**, vsakoršne **tepihe** (preproge) **žimnice** (madroce) iz konjske dlake, morske trave in **Afrique-žimnice**, **ogledala** vsake velikosti, žimnice, — lastni izdelki — in drugo posteljnino.

Vse blago le najboljše kakovosti in po najnižji ceni.

Jožef Treff

krčmar

v Ragoznici pri Ptuj

priporoča svoje **izvorno vino** in **mrzla jedila**.
Točna postrežba in nizke cene.

Smerekove škafe

z železnim obročem po 35 kr.

na štacion **Poličane** postavljen, (manj kot 10 se ne odda)
prodaja

Alojz Walland v Oplotnici.

H. Prettner prej J. Weiner

v **Celji**, glavni trg. števil. 18.

Zaloga **steklenega, porcelanastega, kamenitnega blaga**
in **majolik**.

Prevzem posteklenja pri stavbah in vsakoršnih
popravil.

Umetni mlin,

kateri na teden vagon žita zmelje, in **vodna žaga** za deske s
trajno vodno močjo in **poslopjem vred**, oziroma tudi do 20 jo-
hov **zemljišča**, je po ceni prodati. — Več pove iz prijaznosti
gospod

Johann Straschek v Celji, glavni trg števil. 4.

Obleke za gospode in dečke

po meri, najnovejši modi, in nizki ceni izdeluje solidno

A. Masten v Ptuj.

Tam so tudi na ogled vzorci najnovejših in trpežnih
štofov.

Geiger-jeva

trgovina z **knjigami** in **pisalnimi potrebščinami**

v **Celju**, glavni trg 2.

priporoča svojo največjo zalogo **molitvenih in šolskih knjig**
in **ljudskih (narodnih) spisov**.

Gostilna v Šoštanji

v lepem kraju z zdravim podnebjem, se tudi brez
koncesije proda, eventualno v najem da, in je za
kakega ponzijskištva prav pripravna.

Ista obstoji iz 3 lepih suhih sob, kuhinje, ene
mrzle kleti in jame za led, hlevov, lepega vrta za
sprehajati. Zraven spada tudi 2 joha zemljišča.

Dalje se na **glavnem trgu v Šoštanji**

ena hiša

z nekaj zemljišča, pripravna za kakega trgovca ra-
di pomankanja družine prav po ceni proda.

Pojasnila daje ustmeno: hotelir **F. Rajster v Šoštanji**.

Med. univ.

Dr. Mezler, pl. Andelberg,

ordinar skupnega špitala v Ptuj,

je svojo dosedajšno stanovanje premenil in
ordinira sedaj na

florjanovem trgu št. 5,

(Ferschisches Haus.)

Rudolf Tabor v Celji

Glavni trg 14

Gospodska ulica 5

priporoča svojo obilno zalogo **izgotovljene obleke** za
gospode, kmete in fante (otroke) po najnižji ceni.

Johann Kramberger,

poprej **J. Deller v Radgoni**, glavni trg, k „zlati kugli“

priporoča svojo bogato sortirano zalogo **špecerijskega, materijalnega in**
barvarskega blaga.

Velika zaloga **Judendorfer, romanskega in portlantovega cementsa**.

C. kr. prodaja **pufra**, velika zaloga **kapselnov** in **patronskih rorčkov**
vsake velikosti.

Adolf Sellinschegg

špecerijska trgovina „k zelenem vencu“

v Ptuj

kupuje zmiraj

frišna jajca, med, čebelni vosek,
maslo, krompir, čebulo, česen,
vsake vrste fižol,
posušene gobe, hren in drugo frišno zelen-
javo, potem

živo in pitano perutnino,

suhe hruške, suhe črešnje, suhe višnje,
suhe slive in jabolčne krljice, dalje

orehe, lešnike

in vsakovrstno frišno sadje.

Vse to po visokih cenah.

Nakupovanje

frišnega sadja, kakor:

jabolka, hruške, breskve, slive,
grozdje, kutne, orehe, kostanj in
frišne črne (zrele)

bezgove jagode,

dalje

zeljate glave za ribati, repo,
paradajzarje, murke za v glaže.

Za jesensko setev pa priporoča semena za:

repo, za zimsko glavno solato, repincel, zim-
sko špinačo, zimsko zelje, zimski ohrovt, zimsko
kolarabo, zimsko redkev, zimsko karfijolo, zim-
ski poteršil in zimsko korenje:

Adolf Sellinschegg

trgovina s špecerijo „k zelenem vencu“

v Ptuj.

Lekarna pri zamorcu v Radgoni

priporoča slednje zdravila:

Za giht in rematizem (trganje po udih in vra-
ženju) 1 flaška 50 kr. ali 1 krono.

Kričistilen čaj, 1 zvezek 30 kr. ali 60 vin.

Krofgeist, 1 glažek 20 kr., ali 40 vin.

Mazilo za krof, 1 tigele 20 kr. ali 40 vin., po-
sebno dobro sredstvo za krofe in debeli vrat.

Prah proti bledenici, 1 škatleca 20 kr. ali
40 vin.

Prah proti potnim nogam, 1 škatlica 40 kr.,
ali 80 vin.

Prah proti kašlju, 1 škatlica 20 kr., ali 40 vin.

Fina ribja mast, 1 flaša 60 kr., ali 1 K 20 h.

Kolodium za kurja očesa, flaša 35 kr. ali 70 h.

Pflaster proti kurjem očesom, 1 škatleca 30 kr.,
ali 60 vin., prav izvrstno sredstvo za kurja očesa
z debelo kožo.

Balsam proti ozeblini, 1 flaška 25 kr., ali
50 vin.

Konjski prah, izvrstno za goltanec 25 kr., ali
50 vin.

Mlečni prah za pomnoženje in poboljšanje mle-
ka 20 kr., ali 40 vin.

Svinjski prah proti perečem ognju in črtnici
30 kr. ali 60 vin.

Homejopatične kaplice za svinje proti črtnici
25 kr. ali 50 vin.

Celtne proti glistam, izvrstno sredstvo za ve-
like in male 1 škatlica 25 kr. ali 50 vin., kakor
vse sorte domače in vnanje specijalitete.

Razpošilja po pošti dvakrat na dan.

Maks Leyrer, lekarnar v Radgoni.

Lekarna pri zamorcu v Radgoni
razpošilja po pošti dvakrat na dan.

Lekarna pri zamorcu v Radgoni
razpošilja po pošti dvakrat na dan.

P. n.

Usojam si cenjenemu občinstvu uljudno nazna-
niti, da sem v gospodski ulici šte. 10 odprl
trgovino z barvami, kjer se

vsakovrstne oljnate barve, lak, firnež, ter-
pentin, sikativ, suhe barve, pinzelni i. t. d.
po najnižji ceni prodajajo.

Z odličnim spoštovanjem

J. Sorko,

slikar in barvar v Ptuj, gospodska ulica šte. 10.

Petanska slatina

(poleg Radinc),

ki obstoji že 18 let, in je bila že 11. krat
odlikovana doma in na tujem.

Izvrstna slatina za mešanje z novim prist-
nim vinom.

Ministerijalno pripoznana kot zdravilna
voda.

Letni promet čez milijon.

Se dobiva v Ptuj pri gosp. Spritzey.

Josef Vogler.

Živinski in letni sejmi v Slovenski Bistrici 1900—1901.

Dne 24. februvarja; na dan Marije device 7 žalosti;
dne 4. maja; dne 4. junija; dne 25. julija; dne
24. avgusta; dne 24. septembra; dne 28. oktobra
in dne 23. novembra.

Ob teh dnevih vršijo se razun

kramarskih in živinskih sejmov,
ob enem tudi

➔ **konjski sejmi** ➔

s prav živahno kupčijo. Te sejme obiskujejo razun do-
mačih, v obilnem številu tudi tuji, da celó inozemski
kupci.

Pristni čebelni vosek

kupuje po najvišjih cenah

ALOIS WALLAND v Celji, rotočške ulice.

Prodaja vina v Ptujju

300 štertin dobrega naravnega vina liter po 18 kr.
in višje.

Tudi se prodajajo sodi in sicer polovnjaki po 5 gl.
štertinke po 10 gl.

Jos. Kravagna.

Stari vinski sodi

še v dobrem stanju, ki se dajo dobro porabiti,
prodaja

E. Fürst in sinovi v Ptujju.

Išče se viničar (gorman)

za dobro viničarijo,

s tremi ali štirimi dobrimi delavskimi močmi, od katerih naj
bode eden vsaj deloma zmožen nemščine. Isti se mora dobro
razumeti na požlahtnenje trt in nove nasade.

Popraša naj se pri

občinskem predstojniku v Framu (Frauheim) na
Stajerskem.

V najem, eventuel proda se:
gostilna Pauscha

v farbarski ulici v PTUJU.

Natančneje pove uredništvo „Štajerca“.

Prvi komi,

nemščine in slovenščine popolnoma zmožen, sprejme se takoj
v mešano trgovino

Jos. Sedminek-a pri sv. Lenartu pri Mariboru.

Tam sprejme se tudi učencec.

Josef Gspaltl,

zlatinar, optiker in založnik ur v Ptujju,

priporoča cenjenim posestnikom vinogradov, vinskim in most-
nim kupcem prave klosterneburgške vage za vinski
mošt od ravnatelja A. W. B a b o od 2 kron naprej.

V zalogi ima vedno tudi preskušene vage za vsakovrstne te-
kočine, kakor za vino, mošt, žganje, lug, sladkor, jesih in
mleko, od so vinarjev naprej.

Razne stvari.

Našim naročnikom! Pred kratkem bil je naš
potovalec v Celji na 60 K kazni obsojen, ker je
za „Štajerca“ potoval predno je k temu dovoljenje
od okrajnega glavarstva prejel. Celjska giftna
krota pa hoče stvar tako zasukati, kakor da je bil
on zato kaznovan, ker je „Štajerca“ posamezne
številke zastonj delil. To pa je laž! Radi tega, da
kdo nepolitičen list zastonj podeli, ni še dosedaj v
Avstriji nikdo kaznovan bil.

(Narod brez živcev) so Kitajci. Nervoznosti namreč ne
poznajo, nego so hladni in mirni do zadnje mišice. Kitajec
more delati od zgodnjega jutra do noči neprestano kot stroj
in se niti ne premakne s svojega prostora. Spati more Kitajec
sredi največje družbe, sredi najsilnejšega hrupa, na pekočem
solncu, v tropu muh in sicer kar na tleh ali na kamenju z
doli visečo glavo in odprtimi ustmi, v katerih se sprehajajo
mrčesi. Premikanje se zdi Kitajcu zoperno. Izprehodov ne
ljubi, dirkanje s kolesi pa se mu zdi naravnost nerazumljivo.
Da je Kitajec navajen nečednosti, je znano. Koplje se Kitajec
malokdaj. Smradu Kitajec menda ne pozna, kajti je stvari,
kakoršnih bi Evropejec niti takrat ne pokusil, ako bi ga mu-
čil najhujši glad. Kitajci pa jedo bolne in poginole živali, saj
mesnega ogledništva ne poznajo.

(Krava s trojčki.) V Andritzu pri Gradcu je pri
„Binderwirthu“ vrgla krava troje telet, ki vsa živé.

(Otroški Herkul.) Najdebelejši otrok, ki je menda kdaj
zivel, je bil nedavno predstavljen družbi praktičnih zdravni-
kov v Libanu. Otrok je 14 mesecev star in tehta 65 funtov.
Glave obseg znaša 52 cm, obseg prs pa 76 cm. Rediti se je
začel šele v tretjem mesecu ter je docela zdrav.

(Ker ni imela otrok,) je morala neka kmetica v West-
falenu mnogo pretrpeti. Dasi je bila omožena že 17 let in dasi
je mož sila hrepenel po potomcu, vendar ni imela sreče, da
bi vsaj enkrat postala mati. Ker pa jo je zategadelj mož za-
ničeval ter se ji izneverjal, je sklenila 42letna kmetica, da si
pridobi soprogovo ljubezen na zvit način. Najprej je dejala
možu, da postane kmalu oče. Nato ga je poslala na potovan-
je, sama pa se je peljala v Kolonijo ter tam v najdenišču
vzela 18 dni starega dečka. Nato se je vrnila domov ter se z

otrokom vlegla v postelj. Kmalu se je vrnil tudi soprog, ki je bil „svojega“ sinčka prav blazno vesel. Napravili so krst in veliko pojedino ter se veselili srečnega dogodka. Moževi sorodniki pa so dognali vso sleparijo. Iz zavisti, da izgube velik del dedščine po možu, so razkrili vso ženino laž ter jo ovadili sodišču. Otrok je bil dvakrat krščen in zapisan v knjige kot pravi otrok kmeta. Zato je bila žena zaprta teden dni.

(Iz Pragerskega) se poroča, da je 29. p. m. popoldan nastal v skednju Jurija Wesiak-a ogenj in se z veliko naglostjo razširil tudi na sosednja poslopja štirih posestnikov. Vpepelil je razen teh poslopij vso opravo in shranjene pridelke. Samo 4 prešiče so rešili.

(Požar.) V nedeljo nastal je v hlevskem posloplju kovača Amon-a v Spodnjem Pobrežju pri Mariboru na neznan način ogenj, ki je vničil vse prihranke klaje in žita, vozove in konjsko opravo. Zgoreli so tudi tri mladi prešički, dva velika pa so mogli zaklati. Škoda se ceni na 400 kron. Ko je požarna bramba iz Maribora dospela, je že skoraj vse zgorelo; večina pa je vpila, da naj se vrnejo, na kar je pustil vodja Jank obrniti in se vrniti. Lendovski ognjegasci prišli so pozneje z brizgalko in še goreče ostanke pogasili. Mi ne moremo zamolčati, da je med prostim ljudstvom razširjeno napačno mnenje, da mora pogorelec stroške plačati, ki jih ognjegasci, ako pridejo, imajo. Tudi pri tem požaru se je od nevednih ali hudobnih ljudi tako slišalo. Skoz tako napačno govoričenje se ljudstvo le zapelje in požarne brambe proti takim neresnicam odločno nastopijo. V takem slučaju naj bi slav. c. kr. žandamerija ljudstvo podučila, ako bi pa kdo temu ugovarjal, naj se ga do kazni pripravi. Kaj pomaga ognjegaški red, ako se od strani zato poklicanih uporabljati ne more.

(Iz Šoštanja) poroča celjska krola „Domovina“, da je tamošnji konzum res in to samo zato zaprt, da ne škoduje enemu na novo prišlemu narodnemu trgovcu. Dalje pravi, konzum še vedno obstoji, pa samo poslovanje je ustavil. Glejte, glejte! obstoji pa ne dela zaradi enega trgovca. Ali pa res niste preje nobenega slovenskega trgovca v Šoštanji imeli? O ti uboga lažnjivka. Ako bi gospodje ne nameravali, slovenske trgovce oškodovati, bi konzumov sploh ne ustanovljali, ne v Šoštanji, ne v Laškem trgu, ne v Središču, ne pri sv. Trojci, ne v Leskovci in tudi ne po drugot. Kranjski trgovci so seveda sami Nemci, in samo zato tam konzumov vse mrgoli. Pri konzumu pravite, imate prebitek. Radi verjamemo, da prebitek, a kakšen? Vsakdo naj si sam sodbo naredi. Mi vam pa že naprej povemo, da bode le to resnica, kar smo v naši številki 5 pisali, sicer bode te se pa kmali sami prepričali. Dobro ste jo stuhtali, pa spodletelo vam bo, ker mi poznamo gospodarstvo pri konzumnih družtvih.

(Iz Zagorja pri Pilštanjih.) Brat L. C. v Zagorji naročil se je na „Štajerca“ in srčno veselil na prihodnjo številko. Pa tudi „Štajerc“ se je veselil, ker ga pridni L. C. brati želi, in zato je „Štajerc“ se podal na pot in pravočasno priromal s številko 5 v Zagorje. Pa dobri brat L. C. je zastoj čakal na „Štajerca“, ker ga je prej gospod župnik k sebi povabil. Ko je gospod brat L. C. to zvedel, poslal je po „Štajerca“ v farovž. Ali gospod župnik pa so rekli, da so „Štajerca“ zopet nazaj na pošto poslali; in žalibog „Štajerca“ tudi na pošti ni bilo več. Zopet je mogel brat L. C. po „Štajerca“ v Ptuj pisati. Ljubi gospod župnik! veseli nas neskončno, da Vi „Štajerca“ tako radi berete, in se ne bojite, v pekel priti, tako kakor gospod župnik Lednik od sv. Duha v Ločah, ako tako „umazani list“ v roke primete. Pa na tak način, gospod župnik, ne gre. Gospod L. C. potrebuje „Štajerca“ zase, in po takem je veliko bolj pametno, da Vi po „Štajerca“ v Ptuj kar sami pišete in priložite samo 60 kr. za pot, saj veste, da ste precej daleč od nas in še v hribih, toraj tudi „Štajerc“ po taki vročini, tako daleč ne more hoditi zastoj.

(Od Sv. treh Kraljev) in drugot dohajajo nam vsakovrstne novosti o kaplanu gospodu Mursiču pri sv. Benediktu. Ker pa „Štajerc“ ni političen list, nemore tedaj takih dopisov razglasiti. Le ako se nam bo dokazalo, da gospod kaplan z svojo posebnostjo občino financijelno oškoduje, potem ga bomo prijeli. Toliko za sedaj.

(Vojaško oskrbovališče kupi) po trgovski navali 4360 kvintalov pšenice in 21920 kvintalov rži postavljeno skladišče žita in moke v Mariboru. Ponudbe sprejema od 18. septembra t. l. do 10. ure dopoldne intendantca 3. vojaškega pojasnila se zvedo pri vsakem vojaškemu oskrbovališču, potem pri političnih oblastnjah in pri poljedelsko-deželnih družtvih vojnega obsežja na Štajerskem,

(Slivnica pri Mariboru 24. avgusta. Z dreve padel.) Pretečeni teden imel je znani viničar in godec M. Fureg pri vinogradu svojega gospodarja Matevža Breganta z trganjem jabolk opraviti. Ko je na vejo, ki je bila z jabolki težko obložena, predaleč splezal, se je ista odčehnila in M. Fureg padel je tako nesrečno, da si je zlomil več reber. A tudi se je poklical zdravnik na pomoč, niso ga mogli rešiti. Danes zjutraj zagreblji so ga pod spremstvom njegovih tovarišev z godbo žalostinko na pokopališču v Slivnici. Skoz to nesrečo zgubijo Slivničarski godci enega najboljšega pomagala v ubožnih razmerah živčevja vdova zvestega in pridnega moža dva maloletna otročička pa skrbnega in vestnega očeta.

(Iz Polenšaka. Šolski svet in zaslužek pri peski.) Kmetje, ako si hočete kaj zaslužiti, zglasite se pri šolskem svetu na Polenšaku, tam se prodajo vožnje peska. Vožnje so proker se ne gre na to, koliko da kdo naloži, ker kadar se peski pripelje, se ga na mero zmeri. Če ga torej kdo več pripelje večje plačilo dobi. Da bi pa tudi dravski kmetje si kaj zaslužili se tudi oni k temu vabijo. Vozniki zglasiti se imajo pri šolski polanskem, ki je pri tem nadzorovatelj in pri katerem se tudi mera dobi.

(Trojčke) porodila je 18. p. m. na Jesenicah ob Sv. delavčeva žena Terezija Alijančič. Mati je umrla, otroci so zdravi in čvrsti.

(Sv. Margareta pri Ptujju 16. avgusta. Pod oknom.) Kočarska siná Miha Zavec in Jože Kranjc iz Goričnice Augusta Vojsk in Simona Rižner-ja, ko sta zadnja dva pri oknu k dekletom hodila, tako pretepla da sta oba telesa telesne poškodbe zadobila. Miha Zavec-a in Jože Kranjc-a žandarji ognali v Ptuj, kjer so oba zaprli.

(Iz Cirkovec. Kamepjanje.) Ko je 15. p. m. Anđ Vovk iz Mihovca v Cirkovce šel, napadlo ga je več neznanih fantov in ga kamnjalo, tako da je na večih mestih telesno poškodovan.

(Polenšak 26. avgusta. Zlobnost v cerkvi.) Slabem glasu in že večkrat kaznovani kočarski sin Janez Zor vsedel se je pred kratkem med božjo službo v spovednico počenjal pri tem take burke, da so se drugi ljudje motili, da je po cerkvi nastal splošen smeh. Zlobnež se bo zaradi tega mogel pred kazenskim sodišču zagovarjati.

Pravde zaradi razžalenja časti.) Pretečeni ponedeljek bil je celi Leskovec v Ptujju. Šola, pošta, farovž, vse je bilo zaprto, ker vsi gospodje so bili pri sodišču v Ptujju in to zaradi razžalenja časti. Tako je bil gospod Vindiš mlajši tožnik od gospoda kaplana in radi tega, ker ga je on za namestnika volil iz opombo: „Jaz hlapce tudi potrebujem!“ G. Vindiš bil oproščen. Neki drugi gospod je bil tožen, ker je bajé kaplana pod takso viničarja postaviti hotel. Ta obravnava se preložila. Popoldne sta bila Tomaž Kmetec iz Varnice in Jan Šmigoc, nekdanji pismonoša v Leskovcu, vsaki na 14 dni zaporu obsojena, ker sta g. Blodnik-a obdolžila, da je on tatv pri konzumu vdeležen bil. Sedaj pride še 7 obtožb konzumovcev proti Blodnik-u na vrsto z obtožbo, da jim je ta zaključil: „Dobri gobec imate že, storite pa nič!“ Ta obravnava se tudi preložila. Vidi se, da delajo konzumovci sedaj čvrsto, da svojim nasprotnikom življenje grenko naredili. Samemu gospodu Blodnik-u bilo je 13 tožb dostavljenih, ena tožba pa zaradi goljufije storjene skoz to, da je on bajé konzumov pri neki oddaji soli za en celi krajcar prikrajšal!

(Toča v Halozih.) Nasi ubogi z vsemi nesrečami obiskani Haložani, so zopet z eno nesrečo obiskani bili. V torek 28. t. m. proti četrti uri popoldan privalili so se nesrečo povedajoči temni oblaki od zahodne strani proti Dravskemu potoku, katere so, kakor se domneva, deželne strelne postaje v Halozih s streljanjem prepodile. Naenkrat začeli so se od severa

vzhodne strani oblaki proti sredini Haloz valiti in videlo se je, kako so se z od vzhodne strani prihajajoči, oblaki mešati začeli, iz katerih se je vsula toča in opustočila vse pridelke. Zrna toče so imela debelost srednje jabolke, ter so bila robata. In ker je bil ob enem strašen vihar, letela so z veliko močjo na tla. Na Strmcu občine Leskovec, kjer je toča padati pričela, dohitela je več delavk na prostem polji, in jih je ranila do krvi, da so se komaj rešile. Od tukaj šla je nevihta čez Gruskovje, Otični breg, Trdobojece, Varnico, Berinjek, Velavšek, Okič, Višnico, Svetlin in Trakoštajn na Hrvasko. Vseposvod je vinograde, sadje in poljske pridelke popolnoma uničila. Streljanje proti toči ni moglo sedaj dosti uspeha imeti, ker se je pričelo prepozno. Ker se je pa potem streljalo hitro, ni se zamoglo nadaljevati, ker so bili možnarji prevročni. Vzrok je pa tudi, ker so v teh krajih strelne postaje prerediti postavljene. Kmečki ljudje hočejo celó prepričati, da so se oblaki, ki se vedno na Pohorji zbirajo, od tam le zaradi groznega streljanja naravnost proti Halozam privalili. Naj bo kakor hoče, upanje vinorejcev na dobro trgatav je splavalo, kar je obžalovanja in podpore vredno.

(Iz Maribora.) (Posvečenje nove cerkve.) 11. in 12. p. m. blagoslovila se je nova predmestna cerkev Matere Božje. Ta, jako lepa slavnost ostala bude v trajnem spominu vsem udeležnikom, katerih je čez 10 tisoč bilo. V petek proti večeru prenesel je milostljivi gospod knezoškof med zvonjenjem in streljanjem topičev svetinje sv. mučenikov za posvečenje treh novih oltarjev, pri kojem molilo je čez 30 mašnikov. V soboto 11. p. m. pričela se je slavnost ob 7. uri zjutraj. Prečastiti g. knezoškof bil je prav slovesno sprejet in pozdravljen pri velikih vratih začasne cerkve in potem v cerkev vpeljan, kjer je novo in jako drago bandero s podobo Matere Božje prečistega spočetja in mučenice Filumene od deviškega društva blagoslovil. Nato podal se je s sprevedom k novi cerkvi in s svečanim obredom v družbi z več kot 50-imi mašniki blagoslovil cerkev in veliki oltar. Konečno blagoslovile so se veličastne nove orglje. V nedeljo zjutraj ob 8. uri nadaljevalo se je blagoslavljenje. Višji pastir blagoslovil je oba stranska oltarja. Popoldan ob treh bila je najprvo pridiga, katero je imel vis. častiti gosp. prošt Jožef Flek iz Ptuja; potem prenesla se je z veličastnim sprevedom iz začasne v novo cerkev podoba Matere Milosti in Najsvetejše. Procesija, ki se je pri tem razvila, bila je pač najbrž največja, kakeršno je še kedaj Maribor videl. Poznejše dni prihajale so procesije tudi iz drugih oddaljenih krajev.

(Od sv. Marka. Pretepači.) Tudi od nas, dragi »Štajerc«, moraš zvedeti, kako se častijo Marijini prazniki. Dne 15. avgusta prišel sem od pozne božje službe, pa kako se ustrašim, ko čujem preklinjanje razuzdanih fantalinov. Posebno iz bobrovske občine so bili kaj predrzni. Mislil sem, da smo med Kinezi, ker začeli so eden drugega z dežniki pretepati. No, pa pristopilo je par možev in druhal je morala pete odnesti. Ali je to pošteno? Ne! — Stariši povejte svojim sinovom, naj grejo k maši, ne pa se pretepat hodit. Povem vam, ako se ne bodete poboljšali, vas bom vse po imenih, ne samo našemu listu »Štajerc«, ampak tudi c. kr. sodnji naznanil. Markovčan.

(Od sv. Trojice v Halozih. Cerkev.) Že več let sem, se za našo cerkev ni dosti storilo. Cerkev je jako zapuščena, ker se nikdo ni za njo brigal. Zdaj sta se pa naša sedajšnja častita pastirja gospod župnik in gospod kaplan tega poprijela in upata, da bomo popolnoma cerkev prenovili. Okoli tisoč goldinarjev sta že nabrala. Bog daj blagoslova in zastopnosti! Trojičan.

(Popravek.) Pisali smo v štev. 4 »Štajerca«, da je Valentin Hvalec iz Velikega Okiča pričetkom julija t. l. svojo 17-letno deklo Nežo Marold posilno oskrnil in da so ga zato potem pri c. kr. sodnji v Ptuj zaprli. 24. avgusta pa se je isti Valentin Hvalec v našem uredništvu osebno oglašil in nas naprosil, da bi v prihodnji številki to notico v toliko popravili da so ga iz zapore izpustili in da so mu pri isti priložnosti rekli, da naj bo posledj pameten in naj gre domov.

(Hudodelec.) Pretečeno nedeljo na dan cerkvenega shoda dne 26. t. m. pri sv. Lenarta šli so Cvetkofski fantje od gostilničarja g. Mihael Paulinič-a. Med njimi bil je hudodelec

Simon Kukovec, katerega brat je v dosmrtni ječi. Med potom napadel je Antona Podleska in mu prizadjal več smrtnih ran. Odpeljali so ga v bolnišnico v Ormož. Hudodelca Kukovec-a so pa c. kr. žendarmi odvedli k c. kr. sodišču v Ormož, kjer so ga zaprli.

O streljanju proti toči.

Streljanje proti toči je na Štajerskem starodavna, zelo ukoreninjena navada. Navzlic prepovedi, izdane za časa cesarice Marije Terezije in več drugim v novejšem času, še celo l. 1875 izišlim ministerskim ukazom, ki so kaznovali streljanje proti toči z nemalimi kaznimi in občinske predstojnike pozivali na osebni odgovor, se je še vendar streljalo proti toči; poedine občine, omenim samo občino Limberg v Slovenskih Goricah, ki niso opustili streljanje proti toči, dasi se jim zažugalo s kaznimi in so bile celo kaznovane. Streljanje sicer ni bilo vselej uspešno, vendar ljudje niso izgubili vere na uspešnost taistega.

Žvižganje zračnega vrtnca slišati se mora ne le 10 do 12 sekund, temveč 15 do 20 sekund, da se ta vrtnec, kojega mehanična sila se je v fužinah tvrdke Karl Greinitz Neffen preskusila, naglo in visoko vzdiguje. Čim več smodnika se vzame, tem večja je tudi sila vrtnica. Dr. Ghellini je kakor prof. Roberto, Albert Stiger in G. Sušnik proti naglemu streljanju. Vse opazke se strinjajo v tem, da je hitro streljanje neugodno uplivalo na učinek strelav. Dva strela v minuti zadostujeta. Dr. Ghellini tudi priporoča, naj bi se približevanje nevihte naznanjalo po brzozavnih in telegrafičnih postajah, katere iz kolebanja igle magnetice najlože spoznajo električne pojave v zraku. Glede topičev, ki se naj rabijo za streljanje proti toči, se on popolnoma strinja z drugimi, v tem spisu imenovanimi strokovnjaki. On daje prednost staremu sistemu topičev pred novim, zadej najbojnim sistemom in priporoča topiče iz kovaškega železa, ki so kovani iz enega kosa in so vrtani.

Tako je streljanju naklonjena spodnja Štajerska sprožila streljanje proti toči, ki je že zdaj močno razširjeno; saj se je lansko leto v Zgornji Italiji ustanovilo 3000 strelnih postaj in se je tudi znanstvo resno začelo baviti s vprašanjem streljanja proti toči in je tudi priznalo, da je vsekakor mogoče, da strelji iz teh novih topičev zabranijo točo. To je razen več odličnih italijanskih vremenoslovcev priznal tudi gospod dr. Perntner, ravnatelj centralnega zavoda za vremenoslovje na Dunaju, dočim so se poprej učenjaki streljanju proti toči večinoma posmehovali.

Seveda strelne priprave, kakoršne so se rabile predno jih je gospod Stiger predruožil, bili so to večji ali manjši topiči, ki niso mogle obuditi dosti zupanja; samo od zvočnih valov se ni moglo nadejati uspeha, ali nove priprave z zvočnimi nastavki začele so stvar bistveno izpreminjati. Zlasti je bila tvrdka Karl Greinitz Neffen v Gradcu, ki se je za streljanje proti toči zelo zanimala in je pod vodstvom svojega prokurista gospoda Gustava Sušnik na svojih fužinah pri Sv. Katarini ob Lamingu pri Bruku vpeljala obsežne poskuse o streljanju proti toči z raznimi pri-

pravami, in ti poskusi so imeli kar nepričakovan uspeh.

Po naročilu centralnega odbora štajerske kmetijske družbe sem se dne 3. februarja udeležil strelnih poskusov z novimi pripravami omenjene tvrdke in priznati moram, da me je to, kar sem videl, iznenadilo.

Do sedaj sem dvomil nad uspešnostjo streljanja proti toči, če tudi se nahajajo v občini Št. Ilj štiri strelne postaje in sem jaz kot občinski predstojnik, želji ljudstva utrezajoč, po svojih močeh deloval za ustanovitev taistih, ali sedaj moram izjaviti, da sem prepričan, da streljanje upliva na točo.

Strelni poskusi narejali so se iz priprav raznih velikosti in z razno množino smodnika, in zategadelj so bili učinki tudi različni. Dočim se iz topičev, ki so po spodnjem Štajerskem dandanašnji še največ v porabi, ako se vzame za naboj 60 do 70 gramov smodnika, šumenje zračnega vrtinca sliši le 6 do 8 sekund, bilo je tisto ob naboj 120—150 gramov slišati 25 sekund, iz česar se dá sklepati, kako daleč se vrtinec kviško vzdiguje. Velikansk je bil učinek, ko se je streljalo v ravnoležni smeri, da bi se določila sila zračnega vrtinca. Na 100 metrov daljave imel je zračni vrtinec še tako moč, da je tarčo, narejeno iz močnih vreč, ki so bile z žreblji pritrjene na late, te pa zopet na stebre, odtrgal, lesene late prelomil in vreče strgal z žrebljev. Tarče iz močnega popendekelna so bile čisto razčehane, sila, ki se je pri tem razdejanju pokazala, prevdarila se je na 12 kil, zadostovala bi, da človeka podere.

Gotovo je torej, da tolika sila v oblakih provzroča izpremembe in na ta način ovira narejanje toče. Zato je upati, da se bode posrečilo odvracati točo, ker je dokazano, da se zračni vrtinec požene več sto metrov na kviško.

Pričakovati je, da se bodo priprave, kakoršne se izdelujejo pri sv. Katarini in so bile tamkaj preskušene, močno razširile, v poštev pa bodo pri tem prišli stroški, saj pri nas na Štajerskem. Posebno je pomisliti, da obstoje na spodnjem Štajerskem že mnoge strelne postaje, ki imajo topiče z zvočnimi nastavki in ljudstvo si lahko preskrbi novih strelnih priprav.

Konečno še omenimo, da ima dr. Ghellini pričanje, dosedanji topiči male izmere bi se dali dobro porabiti, ako bi se jih blizu skupaj pomaknilo (500 metrov), dočim bi bilo velike topiče z močnim učinkom postaviti 1000 m, narazen.

Mi se z nazori imenovanega gospoda strinjamo in dostavimo samo to, da so izkušnje na poskusnem strelišču tvrdke Karl Greinitz Neffen popolnoma potrdile naziranje dra. Ghellini.

Za zračni vrtinec, ki se iz topiča skozi nastavek požene, treba je dovolj smodnika in razmerno velikih topičev.

Gospodarske stvari.

(Podpiranje težko obloženega sadnega drevja.)

Na spodnjem Štajerskem je letos prav dobra letina

za sadje. Mi toraj opominjamo vse sadjerejce, da veje sadnih dreves, ki so močno polna, še o pravem času podprejo. Takih podpor je več vrst. Najbolj pripravni in najboljše podpore so vilam podobne podpore, katere se pod doli viseče veje pomaknejo. Takih drogov z že zraščeni vilicami pa se ne dobi dosti. Namesto takih drogov so za še mlada drevesa dobri tudi drogi brez vilic, pač pa naj bojo ti robati, na katere se potem podpore potrebne veje privežejo. Druga praktična podpora obstoji, ako se dva droga vsaka sebi v zemljo zabijeta, na vrh drogov pa tretji drog po čez pritrdi. Za visoka drevesa je tudi praktično, ako se dolgi kol v zemljo zabije in veje za njega z bičjem privežejo.

(Ravnanje po nevihti in toči poškodovanega sadnega drevja in odpadlega sadja.) Ne ozirajoč se na popolno uničenje sadnega pridelka, vidi se sadna drevje po toči hudo poškodovano. Perje je raztrgano ali pa čisto doli odbito in mladike so za več let uničene, da se vidijo grde rane posebno na mladih drevesih. Veliko takih mladih dreves gre v malo letih v nič. Priporoča se toraj po večih skušnjah sledeče: močno od toče poškodovana mlada jabolčna drevesa popolnoma odstraniti in nova zasadi, da se pri tem dragi čas ne zgubi in taka novo zasajena drevesca s plotičem ograditi. Dalje priporoča se, vsa mlada drevesca v sadnih vrtih in drevesnicah takoj po nastali poškodbi z mažo, ki obstoji iz dveh tretjin ilovice in eno tretjino kravjeka, po deblu in vejah namazati, da se rane še naprej ne vsušijo in povečajo ter tako zdravljenje ne zavleče. Odrezovanje izumrlih robov ravno ima se zgoditi šele prihodno spomlad, pri čemur se pa novi zrastki varovati morejo. Konečno morejo se še vsi ostali zeleni deli, vsi ostanki s perjem v tistem letu, ko je toča bila, varovati in nič proč rezati, to zato, da ne nastane preveliko motenje v reditvi in da si drevo kmalu opomore; le odčehane veje in mladike se smejo odrezati. Šele drugo leto v jesen ali spomladi se ta mlada drevesa do 3- ali 4 letnega pogona nazaj odrezati smejo, da ono od tod mlade zdrave pogonjke dobi. Pa tudi pri starejših odraslih drevesih je treba paziti, ker tudi taka drevesa potrebujejo soka in se mora tako ravnati z njimi kakor z mladimi, samo da se pri njih smejo mladike do 6 letnega pogona nazaj odrezati. Grozno tudi nevihta (veter) drevesa uniči. Ne samo da veje odlomi, ampak tudi cela debela izruje. Nalomlene ali odtrgane veje morajo se z žago gladko in na pošev do vejnega kolena odžagati, rane ali razpoke pa z ostrim nožem pogladiti in nato s premogovo smolo (Kohlentheer) prevleči. Prevržena na pol zruvana drevesa se še rešijo, ako se zemlja okoli korenin odkoplje, tako da se da deblo zopet po konci zravnati; korenine do koder so poškodovane, se lepo odrežejo in narazen v zemljo zakopljejo in prazni prostori z zemljo trdo zamašijo.

(Dalje sledi.)

